

<https://doi.org/10.32782/hst-2025-23-100-29>

4. Свиридук І. Г., Клемпанчук О. Ю. Переваги й ризики цифрової трансформації українських агропідприємств та запровадження технології інтернету речей. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2024. Volume 9. № 4. URL: https://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2025/01/ujae_2024_r04_a27.pdf

5. Шацька З. Я., Когут А. Л. Smart-спеціалізація, як інструмент інноваційного розвитку агропромислового сектору України. *Актуальні проблеми економіки*. Січень 2025. С.71-81. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2025/01/1.25._topic_Zoryna-Shatska-Artur-Kohut-71-81.pdf

УДК 338.4

Бондаренко Б.С., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ, Україна

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ЗМІН У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

На сьогоднішній день цифрова трансформація розглядається як фундаментальний детермінант міжнародної конкурентоспроможності, що в умовах глобалізації та інтенсифікації технологічного прогресу виступає стратегічним інструментом забезпечення життєздатності суб'єктів господарювання. Впровадження інноваційних цифрових рішень дозволяє підприємствам не лише оптимізувати використання ресурсного потенціалу та нарощувати продуктивність, а й суттєво підвищувати рівень адаптивності до турбулентних змін ринкового середовища. Оскільки цифровізація безпосередньо корелює з інноваційною активністю та якісними характеристиками продукції, її реалізація трансформується з опціонального вектора розвитку на критичну передумову успішної експансії та сталого функціонування бізнесу у світовому економічному просторі.

Цифровізація (digitalization) – це впровадження цифрових технологій в усі сфери життя [1]. У джерелі [3] вказується, що у сучасному бізнес-середовищі рушійними силами є процеси цифровізації та цифрової трансформації. До основних цифрових технологій, які використовуються підприємствами, належать штучний інтелект, великі дані (Big Data), хмарні технології, Інтернет

речей (IoT), блокчейн, автоматизація та роботизація, а також цифрові платформи й електронна комерція.

Міжнародна конкурентоспроможність є найвищим рівнем прояву конкурентоспроможності, оскільки конкурентоспроможне на світовому ринку підприємство – це підприємство, яке не лише здатне вести боротьбу на рівні найкращих практик та найвищих значень показників, а в окремих випадках й визначати ці тренди у галузі та на світовому ринку в цілому [2]. Сьогодні міжнародна конкурентоспроможність це не стільки про обсяги виробництва, скільки про інтелектуальну гнучкість. Інноваційність та швидкість адаптації перестали бути просто гарними словами з презентацій, а перетворилися на інструменти виживання. Виграє не той, хто має найбільший капітал, а той, хто першим помічає зміни ринку та швидше за інших реагує на них. Прикладом є світовий гігант Zara (Inditex), який завдяки інтегрованим ІТ-системам, проходить шлях від ескізу до полиці магазину за лічені тижні, тоді як традиційні ритейлери витрачають на це місяці.

Використання цифрових технологій повністю нівелює поняття географічних кордонів, дозволяючи навіть невеликим гравцям ставати глобальними. Для прикладу, раніше вихід на міжнародну арену вимагав величезних інвестицій у закордонні філії, а сьогодні достатньо грамотного цифрового маркетингу та присутності на глобальних маркетплейсах. Ми бачимо це на прикладі українських брендів, таких як BetterMe або Petcube, які стали відомими у всьому світі, не виходячи з київських офісів. Електронна комерція та міжнародні онлайн-платформи дають змогу українському бізнесу входити у світові ланцюги створення вартості, перетворюючи «локальний продукт» на глобальний тренд.

Проте цифровізація це не лише про продажі, а й про якісно новий рівень стосунків з клієнтом. Завдяки аналітиці великих даних компанії припинили вгадувати потреби споживачів та почали їх прогнозувати. Світові лідери побудували свій успіх на персоналізації. Наприклад, компанії Netflix та Spotify розробили алгоритми, які добре знають вподобання споживачів. В Україні подібний підхід реалізував Monobank, зробивши банківський сервіс людським та інтуїтивно зрозумілим. Використання автоматизованих систем не просто мінімізує помилки, воно звільняє час для справжнього сервісу та післяпродажної підтримки, що й формує бездоганну репутацію на світовому ринку.

Отже, в умовах глобалізації цифрові зміни є важливим чинником забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємств. На сьогоднішній день цифровізація стає необхідною умовою успішного

функціонування підприємств на глобальному ринку. Для успішної цифрової трансформації підприємствам необхідно формувати цифрову стратегію, інвестувати в навчання персоналу та забезпечувати кібербезпеку.

Література

1. Адаменко М. Цифровізація. Термінологія <https://oth.nlu.org.ua/?p=5614>
2. Касич А.О., Асцатрян А.А. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/859>
3. Ольшанська О.В., Бондаренко Б.С. Цифрові бізнес-моделі як чинник забезпечення конкурентоспроможності підприємств. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2024. № 3(20). URL: <https://jrnl.knutd.edu.ua/index.php/jseconres/article/view/1661/1541>

УДК 330.34:338.24:005.44

Пузирьова П. В., д.е.н., професор,
Пригарська Д. М., здобувач освіти другого
(магістрерського) рівня вищої освіти,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ СТІЙКИХ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Сучасний розвиток світової економіки характеризується високим рівнем невизначеності, що обумовлено глобальними фінансовими кризами, геополітичними конфліктами, енергетичною нестабільністю, кліматичними змінами, цифровою трансформацією та посиленням ризиків міжнародної економічної взаємодії. У цих умовах традиційні моделі економічного розвитку втрачають ефективність, що актуалізує необхідність формування нових стійких моделей господарювання, орієнтованих на адаптивність, резильєнтність, інноваційність та сталий розвиток. Формування таких моделей стає стратегічною передумовою забезпечення економічної безпеки, конкурентоспроможності та довгострокового функціонування економічних систем [1-7].

Стійкі моделі економічного розвитку повинні забезпечувати здатність економіки адаптуватися до зовнішніх шоків, швидко відновлюватися після кризових процесів та підтримувати стабільність функціонування ключових